

ANY VI

NÚM. 243

BARCELONA 21 ABRIL 1893

Boronat Olimpia

CURA DE MORO

LA mania d' escriure ha sigut sempre gran, pero en aquesta terra y desde 'l renaixement del Teatro Regional ha arribat ab ribets de bojeria y no sempre han sigut aquestas sébas patrimoni de gent ignorant, sino qu' hasta verdaderas eminencias en ciencias y arts han pagat tribut á aquesta xifadura que en la actualitat ha pres dimensió colossals, y ay del pobre que compadescut del *malalt* ha volgut curarlo prenent desenganyarlo ab la lógica de la rahó... ó ha pres l' avís per enveja, ó s'ha cregut, lo neófit, que qui li volia be no entenía una paraula ab art dramátich.

Aixís es que 'l que vulga guardar la amistat ab alguna d' aquestas *lapas*, que ho son desde 'l moment que s' han ficat al Parnás per la porta d' escape, ha de emplear un tacto exquisit perque no 'l prenguin de cap d' esquila ó no 'l tingan per embaucador del *fadré extorn* de las Musas

Hi ha qui ha empleat medis curatius terribles, pero que casi may han donat resultat; tot lo mes han lograt que lo *poeta de secar* s' concretés á guardar los seus esperpentos en lo fondo de la seva papelera, esperant qu' arribi una posteritat que compregua mill'or lo mérit del novell *escriptor*.

Allá per los anys de 1865 á 66 va apareixe un d' aquets ab unas sébas que los grills l' entrebancavan.

Un dia se 'm presenta á casa recomenat del home de la dona que 'ns criava la primera criatura.

—Vinch de part de'n Rosendo, va direncare no vaig acabar de correspondreli al saludo, perque m' escolti un drama que he escrit.

Ja 'm vaig veure mort.

No escoltar lo drama, tals podían venir los acontegements, que podia resultar que la dida 'm dés una mala mamellada á la criatura, y per aixó vareig ferlo seure, conformat á passar dugas horas d' horrorós martiri.

Dich aixó perque ab la cara ja vaig coneixe lo que havia de ser lo drama.

'S fica má á la butxaca de l' infern de l' americana y treu lo *protocolo*.

Al veure 'l títul vaig acabar de convencem que no m' havia equivocat. Era fet ab lletra gòtica y tinta vermella.

Aixó no falla.

Quan vegin un títul ab lletra gòtica ja poden encomenarse á Deu, si son cristians.

De tan dolent casi era bo.

Es alló de que los extrems se tocan.

Mes de quatre vegadas 'm venían tentacions de dir-li que ho deixés corre, que la Providencia al crear la literatura no havia contat per rés ab ell, pero desseguít 'm venía la dida á la memoria y tornava á fer acopi de paciència pera seguir aquell calvari.

De quan en quan aixecava los ulls del llibre pera estudiar en ma fesomia l' efecte que 'm feya la lectura; fesomia que jo 'm cuydava d' arreglar encare no veyia que movia la vista.

Lo que vaig patir, be ho sab Deu.

Per fi vaig fer un sospir com una caldera de vapor que li aixecan de repent las válvulas.

La lectura havia acabat.

—Bè... y qué li sembla? Sigüim franch;—va exclamar tornantse á ficar aquella joya á la butxaca.

—Home, que... Vol dir que vosté ha escrit aixó?

—Devant de la dona... ab deu ó dotze días.

—Donchs es incompreensible... quanta justesa en las escenas!... quinas figuras retóricas!

—¿Qué vol dir figuras retóricas?

—No ho sab? Be, sí... es alló de que el *poeta nace*; vosté té intuició dramática... lo que no s' adquireix ab l' estudi.

—¿Es dir que li ha agradat?

—Molt!

—Donchs ja 'm farà 'l favor de parlarne á 'n Clucellas á veure si pot posarlo en escena.

Tothom ó casi tothom sab que 'n Clucellas era un galán jove del primitiu Teatro de la terra.

—Ab molt gust.

Y efectivament, volentlo servir per alló que ja 'ls hi he dit abans, vaig parlarne á 'n Clucellas que va enviarli á buscar lo drama pera llegirlo.

Pero á 'n Clucellas no li criavan cap criatura, y va ferho molt diferent de mí.

Després de llegir lo drama, va enviarli un recado dihent que la obra l' havia entussiasmat y que si no hi tenia inconvenient podria darne ell mateix una lectura devant de la companyia en l' escenari del teatro, á las vuyt y mitja del dematí.

L' home aquella nit casi no va dormir; y encare somniant coronas de llorer y drets de propietat que 'l varen fer despertar ab una migranya que no hi veyia.

Lo primer que va arribar al teatro va ser ell.

A poch va aná arribant la companyia y á mida que anavan entrant regalava un puro de l' Habana á cada actor.

Las senyoras no van anarhi.

Quan hi van ser tots va dar comens á l' acte.

Varen colocar la taula al mitj del escenari; describint la companyia un semicírcul devant d' ella y la cadira de la víctima varen posarla demunt la *trapa* del centro de las *taulas*.

A poch apareixeren las lletras gòticas.

En Clucellas qu' era un gat, va preguntá, cridant, al de la maquiaaria, si ja havían arreglat lo dipòsit d' aygua de dalt del telar.

L' autor va preguntar de quin dipòsit parlavan.

A lo que va contestar en Clucellas que era lo dipòsit del teatro que contenía moltes centas cargas d' aygua per un cas d' incendi, y que si reventava prou quedavan tots ofegats.

Pero 'l maquinista fent l' ullet al galán jove va contestar que ja no hi havia perill que ja s'havía arreglat.

—Donchs ja pot comensar, va dir l' actor.

Lo... poeta va aixecar lo cap pera mirar lo telar ab alguna *jindama* y baixantlo luego, va comensar la lectura.

Lo drama 's titulava:

“Com va perdre l' ull Aníbal”.

Va llegir lo nostre home lo reparto, y al exclamar ab ayre de satisfacció: Acte primer, escena primera... poeta, comedia y cadira hont estava assentat, va desaparixe per escotilló com lo dimoni dels partrets mentres de dalt del telar queya per l' obertura de las

taulas un cubell d' aygua que va esquitxar á tota la companyia.

Alló va ser cura de moro.

De baix del fosso pujavan uns crits desgarradors de: ¡m' ofego! s' ha reventat lo dipòsit!

La companyia va fugir trencantse de riurer... los de la maquinaria 's varen amagar per entre las bambolinas, y als cinch minuts sortia al carrer per la porta del teatro un senyor moll com xop ab un exemplar sota 'l bras.

No vaig sapiguer rés d' ell en mes de vint anys.

¿Se li curaria la mania?

Aixís m' ho creya, quan aquest dia vareig veurel que donava una llibreta á 'n Franqueza, en lo saló de des-cans de Romea. Vaig acostarme, fent lo desentés, y aquella llibreta contenia un títul.

No vareig poguerlo llegir pero era fet ab lletra gòtica.

Are l' home ja té cabells blanchs; li han fugit los negres; pero lo qu' es las sébas li han quedat arrapadas en lo cap que sols la mort las hi podrá treure.

Ha esperat un' altra generació, pero ell torna á dar un drama.

La sort d' ell que 'n Clucellas es á América.

SERRALLONGA.

RIMA

I

BELLAS flors vaig darte un dia,
dolsa aymia
com á penyora d' amor,
dient ab veus enciseras
que tú n' eras
la regina de mon cor.

Tú de ma ilusió amorosa,
nena hermosa,
no vas calmá 'l viu anhel,
puig ¡ay! ta resposta ¡ingrata!
qu' á mi 'm mata,
tinguè mes fredor que 'l gel.

II

Un dia, jove y divina,
per juguina
de 'l vici 't buscava un vell,
y sols per' enlluhernarte
va donarte
com regalo, rich joyell.

Tú vas respondre ab dolcesa.
Ta bellesa
pagará son fingit plany,
y ¡ay! serás rosa estimada
desfullada
per lo vent de 'l desengany.

III

¡Oh, Déu meu! ¿Per qué en la terra
sempre en guerra
están la virtud y l' or?
¿Y per què en sa lluyta estranya
sempre guanya
la riquesa á 'l vér amor?

EMILI ALVAREZ PEREZ.

EPIGRAMA

...~*~...

¿DÉU qué fa 'l teu fill Galap?..

preguntava un tal Patrici.

—¿Lo meu noy? Molt bon ofici;
travalla molt ab lo cap.

—¿Ab lo cap?.. ¿Que fá algun' obra?

—Ja ho crech; y qu' es important:

Si te 'n vas á can Durant

veurás com fá de manobra.

J. SELVA Y M.

Quadros al oli

JA no 'ls h'm de *pintar*, perque van á cap diner.
Cada dia baixan de preu y pujan de *color*.

Podrán no tenir *such ni bruch* 'ls quadros al oli *económichs*; pero, lo qu' es *such* de pinzell ne tenen de sobras.

De quadros á 6 y 7 pessetas se 'n fan unas fornadas com de llanguets.

Avuy per avuy l' art pictórich s'ha convertit en una industria d' escaleta; y que déu donar, perque cada portalada es una botiga de quadros.

Aixó fá que qualsevol, avuy, pot darse 'l títul de protector de las Bellas Arts: d' una al menos.

¡Fins á 4 *pelas* se trovan paissatjes de qualsevol país y *maïnas* de qualsevol mar, ab march y toi!

Aixó sí; 'ls paissatjes tindrán la mar... de bruticia; empró ¿qué hi fá? La questió es que tot es *pintat al oli*.

També hi trovarem, si ho mirém bé, que molts arbres no tocan á terra y que molts barcos s' aguantan enlayre; encare tenen mes mérit aixís, si vostés volen.

Lo qu' es cert, es que aquesta boletada d' *obras d' art oliosas* han decretat la mort dels cromos.

Mal per mal, es preferible un quadret fet á má, que un grabat fet ab máquina; vull dir que *vesteix* més; fá rich.

S' ha acabat aquell privilegi de poguer tenir *museo* no mes que la gent d' *upa*.

Ja no es únicament en los primers pisos y *principals* ahont hi han *galerias* de pinturas.

A la galeria del pis de casa (y aixó qu' estém sotaterrat) tenim una verdadera exposició de quadros. En tenim mes que gábias.

Pe 'ls que volen donarse *llustre*, es una verdadera ganga aquest abandono de quadros.

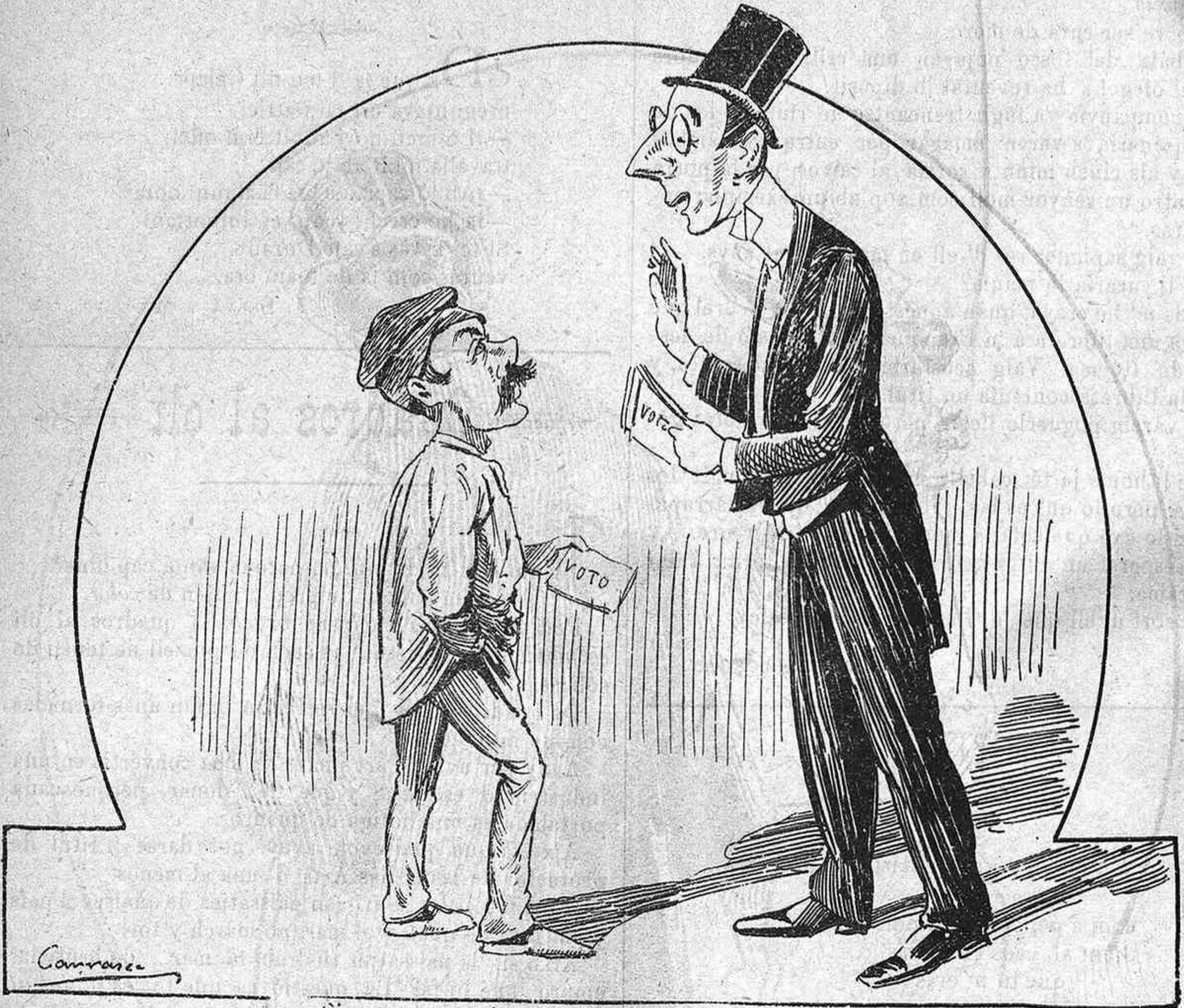
Hi ha familia *cursi* que adquireix un parell de quadrets dels mes *bunyols* per' adornar la sala de rebre y fan veure que 'ls havian d' enviar á Chicago.

Molts quadros que son fets d' encárrech (al dir del duenyo) ó que son antichs recorts de familia, son comprats d' antes d' ahir en aquella entrada del carrer de Escudillers.

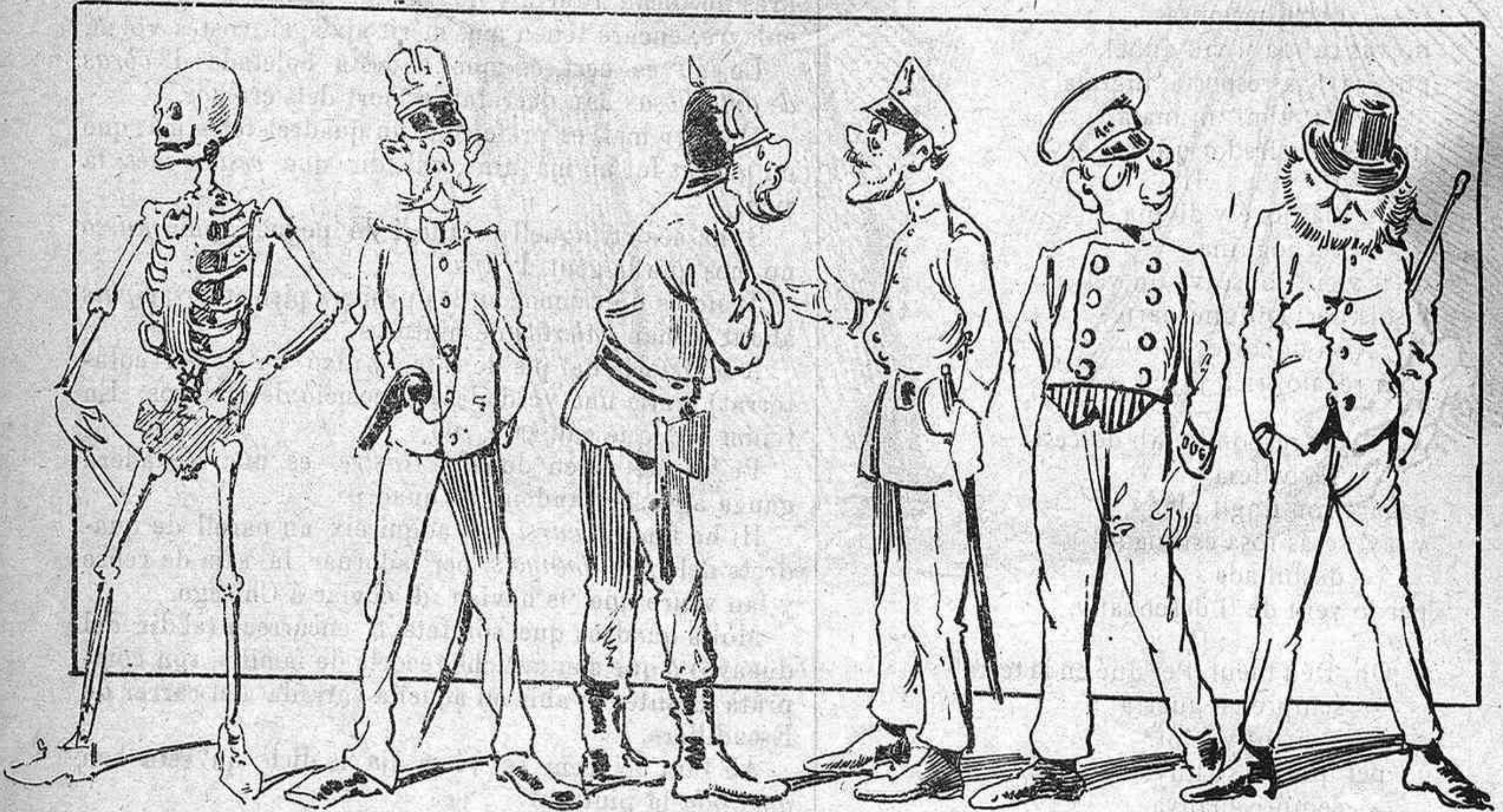
Ab tant *oli* com se véssa, ¡ja 'ls dich qu' está ben *amanida* la pintura!

JOSEPH BARBANY.

FUTURAS ELECCIONS

—Si voteu per qui vos hi dit, tindreu un empleyo
que no haureu de fer mes qu' aná á cobrar.
—Demani.

—Los votants de sempre.

PRINCIPAL

—Que tal Elvira en Masini... ¿Eh quina veu?
—No me 'n parlis... y quinas cuixas?

Sonets-cartas

PAULETA, reconech que soch un dropo,
un tonto presumit com dius tu, Paula;
que encare que á la fonda estiga á taula,
per falta de *calés* molts cops no sopo.

Te confesso que tiro algun *piropo*
á certas modistetas fent lo maula,
pero avuy vull cumplir ab la paraula
de casament que 't dono quan te topo.

Per lo tant ara, Paula, que hi fet *bonas*,
y estich parant un pis á Barcelona,
nos podríam casar. ¿M' enténs, minyona?

T' estimo, prou que ho sabs; tinch *pessetonas*;
la sort me protegeix... ¡Adeu! Contesta
á ton fidel promés Gil Malatesta».

—«He rebut ta carteta, apreciat Gil,
m' alegro de la sort que al fi has tingut
y del bon pensament que t' ha vingut
de casarte per viure més tranquil.

Pero fill, no m' agrada 'l teu istil
de parlar, perque semblas *tartamut*,
y per xó y perque 'l joch t' ha ben perdut,
francament, he pensat donarte fil.

Per lo tant, deixém corre 'l compromís
que 'ns tenia á tots dos tan subjectats
com l' amor sol tení als enamorats.

Sento 'l gasto que has fet per pará 'l pis,
Vaja ¡adeu! que tinch feyna á rentar plats.
Pauleta Gatillepis de ca 'n Prats».

—«¡Ay Paulal m' has donat tanta alegría
al dirme que no 'm vols, que casi es massa,
puig ni se lo que 'm faig ni lo que 'm passa
de tant que 'm diverteixo tot lo dia.

Si 't vejés, ab petons te pagaría
lo haverme regalat tan gran carbassa,
perque ab ella, Pauleta, y no es pas guassa,
m' has salvat d' un Calvari que 'm temía.

De donas, al teu puesto ne tinch dugas,
que per ser l' una y l' altra molt porugas,
desitjan un pinxet que fassi l' home.

Son mes macas que tú y son de la broma,
al pis viurém plegats. Paula, estás llesta.
¡Adeu! Renta bé 'ls plats. Gil Malatesta».

A. ROSSELL.

¡S' HA ACABAT LO BROQUIL!

JA cal que miris bé que may te trobi
perque sento en mon cor tan gran coratge
que 'l dia que t' atrapi, tinch de dirten ..
quatre de frescas.

Y qu' ho faré, per dirte que no 't paris
en sense cap cuydado de cap mena.
Puig no m' enfadaré, per mes que 'm diguis
camas de catre.

Tampoch m' enfadaré, (com crech que contas),
si 'm dius *pesol*, *vastaix* ó *llum de barco*.
Ja m' ho pots dir, que jo tinch la *corretja*
que may s' acaba.

¿Que 't creus que soch tan *llús* per enfadarme
perque 'm digas com *sás*, *babau cistella*?
¿Que 't creus ferme enfadar per mes que 'm cridis
mitja cerilla?

¡Qu' en vas d' errada filla! ja pots dirme
que soch un *llarch y prim*, ó *nas de llauna*...
Digam... *salta taulells*, digam *tanoca*...
tocat del bólit!

Si no m' enfadaré per tals bravatas...
Au, digam fins si vols *clatell de frare*
ó, digas que de *grill* tinch lo bigoti...
(Carbassó ab potas).

Mes ¡ay, de tú! si sé *¡cap de panotxa!*
que *mosca balba* 'm dius per darte tono
Perque m' enfadaré, per esplicarte
foll las quaranta.

Pró mes m' enfadaré, sense clemencia,
(y que faré que 'ls sorts tots junts me sentin)
si sé que fent brometa ab las vehinas
m' has dit... *cul d' olla.*

M. SOLÁ.

OR

Comedia en 3 actes de D. Frederich Soler
(Pitarra)

AB lo titol del *epigrafe* va estrenarse en lo Teatro
de Romea la nit del divendres próxim passat la
última producció del nostre mes popular poeta.

La obra que á nostre judici es una de las millors
del repertori del Sr. Soler, va agradar extraordina-
riament á la concurrència sense que 's barrejés als con-
tinuos aplausos, cap senyal de protesta, proba irrecu-
sable de verdader éxit en una producció del Sr. Soler
que tants enemichs conta entre la *gent de lletras*.

La versificació d' *Or*, es bona en general com de
'n Soler, y l' argument interessa, en particular al final
del segon acte qu' es de gran efecte.

La índole de la obra agrada per la seva originalitat
y la nota cómica está tocada ab la maestria á que ja 'ns
te acostumat l' autor de las *gatadas catalanas*.

Nosaltres som de la opinió dels que diuen que la
obra darà entradas.

L' execució un poch insegura per part d' alguns ar-
tistas pero á pesar d' aixó se distingiren del modo
que saben ferho sempre.

L' autor fou cridat ab insistència al final de cada un
dels actes y molt particularment al acabarse la obra.

PEPET DEL HORT

Cartas per sota la porta

CARTA I

JOSEPH CODOLosa amich:

L' objete de la present no es altre, segurament, que expresarvos cert fatich.

Fatich que de molt temps ha dintre de mon cap retrunya que jamay de mi s' allunya y que 'm fa neguitejá.

Vos que lluyteu sens cap pó tenim per arma la ploma, y ab ella esmicoleu l' home tot buscant sa perfecció.

Vos que viatjeu sens trasbals per dintre del cos humá, que relleu heu sabut da als *set pecats capitals*.

Que de la vida y sas dérias heu probat ab gay donayre que tot va al sach del drapayre, puig riquesas son... miserias.

Vos que tenin la rahó en la punta de la ploma, que mitj en serio y en broma ataqueu tota qüestio.

No ducto qu' ab pols segú, ab vostre espontanea ciencia, y ab las llistons d' experiéncia que gardeu mes que ningú,

Una *ajuda* (1) 'm donareu

1 No vuy dir lavativa, no, vaig be de ventre.

per aclarir cert *misteri* que á mols homes lo senderi ha trastocat, com se veu.

Los misteris que tractar vull ab vostre compayía, son los qu' encare avuy dia ningú m' esplica prou clar.

Son aquells que defensats per una paraula: Fè, no 'm donan rahó de ré y 'ns deixan aixís tancats,

Parlo de la requincalla de, vaja, ja m' enteneu, del qu' es veu y 'l que no 's veu, dels qu' espantan la quitxalla.

D' aquell temps de caca y non que no seguian modas; que combregavan ab rodas de molí, y ab ulls de son.

Que de l' home lo saber no 's podia publicar; tot lo que no era resar no tenia cap poder.

Que trobantse l' infelis ser humá tan acucat, sols deya;—Aixís ho hem trobat y havem de deixarho aixís.

No senyor no, pit y avant, avuy podeu parlar clá, ánimo donchs, hora es ja de fer llum clara y brillant sobre aquesta tenebró

qu' encare avuy n' envolcalla tota la gran... faramalla propia sols de l' antigó.

¿La unió fa la forsa? Si? ¡au! Codolosa cap á mí, La ploma es lo *bisturi*, *operém* units sens frau.

Insinuhi sens cap pó un tema ó dos: mutuament preguntant y responent farem brillar la rahó.

¿Vos agrada 'l plan? Avant. No perdém ni una setmana. Dant LA TOMASA una plana comensém avuy ja 'l plan.

Esperant resposta está vostre amich y admirador que os sab apreciar de cor y que firma

LLUIS MILLÁ.

P. D.

Estant al mateix carré com estém sa temps tots dos, crech inútil y engorrós gastá en sellos y en carté.

Com la qüestió ja ho soporta, las cartas que 'ns escriurém puntuals las reberém totas per *sota la porta*.

CONTESTACIÓ A LA CARTA ANTERIOR

GRÍSSIM amich Lluís:

ja de la teva enterat te juro que m' has posat en un serio compromís.

Si 't creus que dihentme discret, inteligent y aixirit, te complauré tot seguit penso que has errat lo tret.

No admeto la adulació (tingau per entés) ni en broma, se allá ahont arriba ma ploma y ahont arriba ma rahó.

Que si be versos escrich no hi dono cap interés, puig sols *sé que no sé res*, com deya aquell sabi antich.

L' assumpto que entaular vols fiante de mos consells, es un assumpto d' aquells que tenen quatre bemols.

Es digne d' un polemista, no d' un arraulit poeta, que ab la gana que l' apreta ha perdut lo mon de visia.

¿Com vols que m' escalfi 'l front y busqui, indagui, analisi, y qu' esbrini y profundisi si no so ja d' aquest mon?

¿Qué 'n treure, respontmehu,

que ab filosófica déria entronisi á la materia, si quedo sempre en dejú?

¿Per qué vols que posi obstacles als miracles, quan n' hi ha?

¿Lo viure sense menjá, no es lo més gran dels miracles?

¿A la fé, perque 't convé, vols que mati? Ni pensarhi, puig sent de la fé contrari sols m' alimento de fé.

¿Pretens que dels temps passats renegui? y si be 's repara son los mateixos temps d' ara ab molt pocas varietats.

Allavors la hipocressia entrava per tot arreu, y avuy pots creure, fill meu, qu' está á la ordre del dia.

En aquell los ignorants als sants feyan oracions, y avuy s' adoran *Santóns* que tenen intents poch sants.

Ahí, estant de llum escassos, la llana abundava molt, pero avuy d' un clatell sol se 'n fan setze matalassos.

Ahí, havia ab testimonis dimonis qu' eran sumissos, y avuy som tant infelissos

qu' estém sumits pels dimonis.

Ahí, xiflats los senderis, los misteris abundavan, y avuy dia may s' acaban: ¡per tot trovarás misteris!

La resurrecció dels morts un consol per los cors era; avuy la gent pastelera, per més que ductin los cors, torna á la massa carnal á donar quan convé, vida, perque sigui una mentida lo Sufragi Universal.

Ara digas, si podém criticar los temps passats, quan tantas barbaritats un troba en los que corrém.

Fora un disbarat molt gran, creume, no me 'n parlis més; estima com jo al Progrés; crida avant y sempre avant.

Y ab valor y afany ensempe de la ploma fentne vara, critiquém als *freres* d' ara; contra 'ls morts ja hi som á temps.

Y fins á un' altre *gloriosa* no treyém drapets al sol; millor que fer un bunyol es fer *mutis*.

CODOLosa.

LO CANTOR
DE LAS HERMOSAS

ANGELO MASINI

FELEON

NOSTRE RETRATO

La artista ab que honrem avuy nostra Galeria artística. es D.ª OLIMPIA BORONAT, tiple lleugera de ópera italiana que tant extraordinari éxit lográ, en nostre Gran Teatro del Liceo la temporada d' hivern última y que actualment ha arrebatat en lo Principal al desempenyar la protagonista de la *Lucia* aixis com també la infelis Gilda del *Rigoletto*, eu unió aquesta última del eminent tenor senyor Maslani.

Teatros

PRINCIPAL

De molts anys no havíam sentit la preciosa joia de Donizetti, *Lucia di Lammermoor*, tan ben cantada com ho ha sigut en la present temporada, emportantsen los bravos del públich la Sra. Boronat tant en la *polaka* com en lo célebre *ron-dó* que per acallar l' entusiasme general tingué que repetir. La secundá ab envejable maestria lo tenor De-Marchi donant tot lo colorit dramátich que requereix en lo final del segon acte y cantant l' *aria* del tercer ab un art incompreensible.

Las demás parts aixís com los coros y orquesta coadjuvaren al inmillorable conjunt.

Sapiguda es la manera magistral com interpreta lo célebre Masini la ópera *Rigoletto*, y per lo tant no fou estrany se vejés lo teatro completament atestat tan de platea, com de palcos y galerías, que aplaudiren ab sens igual entusiasme á son tenor predilecte, en l' *aria* de sortida del primer acte y en la preciosíssima balada *La donna é móvile* del quart, vejentse obligat á repetirla per quatre vegadas, y halagant extraordinariament las *variants* que cada volta donava á la picaresca lletra del cantábil.

Lo célebre quarteto resultá un *poquito desigual*.

També's distingí, resultant digna companyera del senyor Masini, la Sra. Boronat, lluhintse d' un modo extraordinari en l' *aria* del segon acte principalment en la nota final que doná un *mi* sobre agut ab una pulcritud pasmosa.

En preparació *La Traviata*.

LICEO

La nova empresa Serra ha publicat las llistas de la companyia d' ópera que *ha de fer* la temporada de primavera, havent comensat ja los ensajos los coros y orquesta per la obra d' inauguració que será *La Gioconda*, qual debut tindrà lloch lo dissapte de la present setmana.

En dita companyia hi figuran la Sra. Gabbi y los senyors Lucignani, Moretti, Rapp y lo mestre Marino Mancinelli.

Celebrarém que ab l' ajust dels demás artistas hi hagi hagut tot l' acert degut que 's mereix la present temporada anomenada la *clásica*.

CIRCO BARCELONÉS

L' últim estreno que ha efectuat la companyia Tani, ha sigut *L' aucelino Belvedere* que perteneix al género de la *fiabe* ó siga al de 'ls esperpentos *Flik é Flok* y *Kakatoa*, per lo tant no es d' estranyar hagi anat á descansar *al sueño de los justos* com sas dignas germanas.

La empresa pera vindicarse d' aquest contratemps artístich, está preparant *Lili* que será presentada ab escrupulosa propietat, pera la qual lo distingit escenógrafo senyor Moragas está pintant alguna decoració.

ROMEA

Diumenge á la tarde 's vegé lo *quadro* en la taquilla. A la nit hi havia un plé á vessar.

En vista del resultat obtingut en lo mes actual, la empresa esta agenciant l' aplassá las funcions de Sabadell que devían comensar lo dia primer de Maig.

La segona representació de *Or* se vegé concorreguda ab nombrosa y brillant concurrencia, y l' éxit fou tan grandió com en lo primer dia.

Queda ja casi completament contractada la companyia que ha d' actuar l' hivern pròxim.

Ab pocas variants será la mateixa de la present temporada.

En ensaig *Barba roja* y los estrenos *Sogras del dia* y *Pintura fi de sigle* de nostres amichs y companys Srs. Rocabert y Dalmases y Guasch Tombas.

Del estreno de *Or* ne diu quatre paraulas á part nostre company Pepet del Hort.

NOVETATS

Lo drama *Un enemigo del pueblo* del escriptor noruech Enrich Ybsen fou la obra escullida per lo Sr. Tutau pera celebrar la funció del seu benefici, verificada lo divendres de la setmana última. Molts eran los que desitjavan coneixe sobre las taulas alguna obra de tan reputat autor, y aixó unit á las simpatias de que 'l Sr. Tutau gosa, fou causa de que 'l teatro 's vejés atestat de concurrencia.

La obra *Un enemigo del pueblo* es d' un género tan nou y tan propi de son autor, está tan faltat de trama, tan desprovehit d' interés dramátich que estém convensuts de que la major part dels espectadors la trobaren d' un gust literari detestable, pero desagradable paresqué també la cervells bons bebedors d' ella lo primer cop que la probaren.

Ybsen no 's preocupa de preparar efectes y de cridar l' atenció dels oyents per medi d' una acció complicada, sin que vol ser escoltat per las frases naturals y profundas que brollan dels llabis de sos personatjes.

Un enemigo del pueblo es una llarga exposició d' idees ditas sense disfrás, tal com las sent, sens dupte, son autor.

Y en aixó consisteix lo mérit de la obra.

Quants y quants dramas que s' han proposat identichs fins han mort á causa de la seva languides.

¿Per qué, donchs, no d'cau ni un instant lo drama Ybsen?

Perque lo llenguatge que en ell se parla está desprovehit de tota *requincalla*, perque no té desperdici y cau com una bomba demunt del auditori, lo qual interrompeix frequentment la representació pera aplaudir una frase clara y precisa qu' enclou un mon de veritats.

Y encare que 'l refrá expressi que dientlas las amistats se verden, en lo teatro, tot autor que las digui se guanyará sempre tart ó d' hora, las simpatias dels oyents.

Los Srs. Jordá y Costa que arreglaren lo esmentat drama á la escena castellana en sortiren ayrosos y 'ls actors posaren tot son empenyo en que la execusió fos lo millor possible.

TIVOLI

Pera avuy está anunciat l' estreno de *El siglo que viene* obra que com ja anunciarem en nostre anterior número sabém que lo Sr. Ignaci (llegeixis empresari) ha tirat *la casa por la ventana*.

CIRCO ESPANYOL

Lo drama *Lo baster de santa Pau*, original de D. Pere Reig y estrenat lo dissapte últim, fou molt ben rebut per la numerosa concurrencia qu' omplia 'l teatro.

L' argument es interessant, fácil la versificació y bastant acertada la pintura de caràcters, sent de molt efecte 'l sfinals de acte; de manera que 'l Sr. Reig pot estar ben satisfet del éxit que li ha lograt la primera obra que ha donat á la escena.

En lo desempenyo se distingiren la Sreta. Llorente y 'l director de la companyia Sr. Borrás.

Lo dissapte pròxim se efectuará l' estreno de la comedia en 2 actes y en prosa, *Los papers de l' auca* original de nostre estimat redactor D. Joseph Barbany (Pepet del Carril).

Celebrarém qu' obtinga un felis éxit,

UN CÒMICH RETIRAT.

UN CRIMINAL.

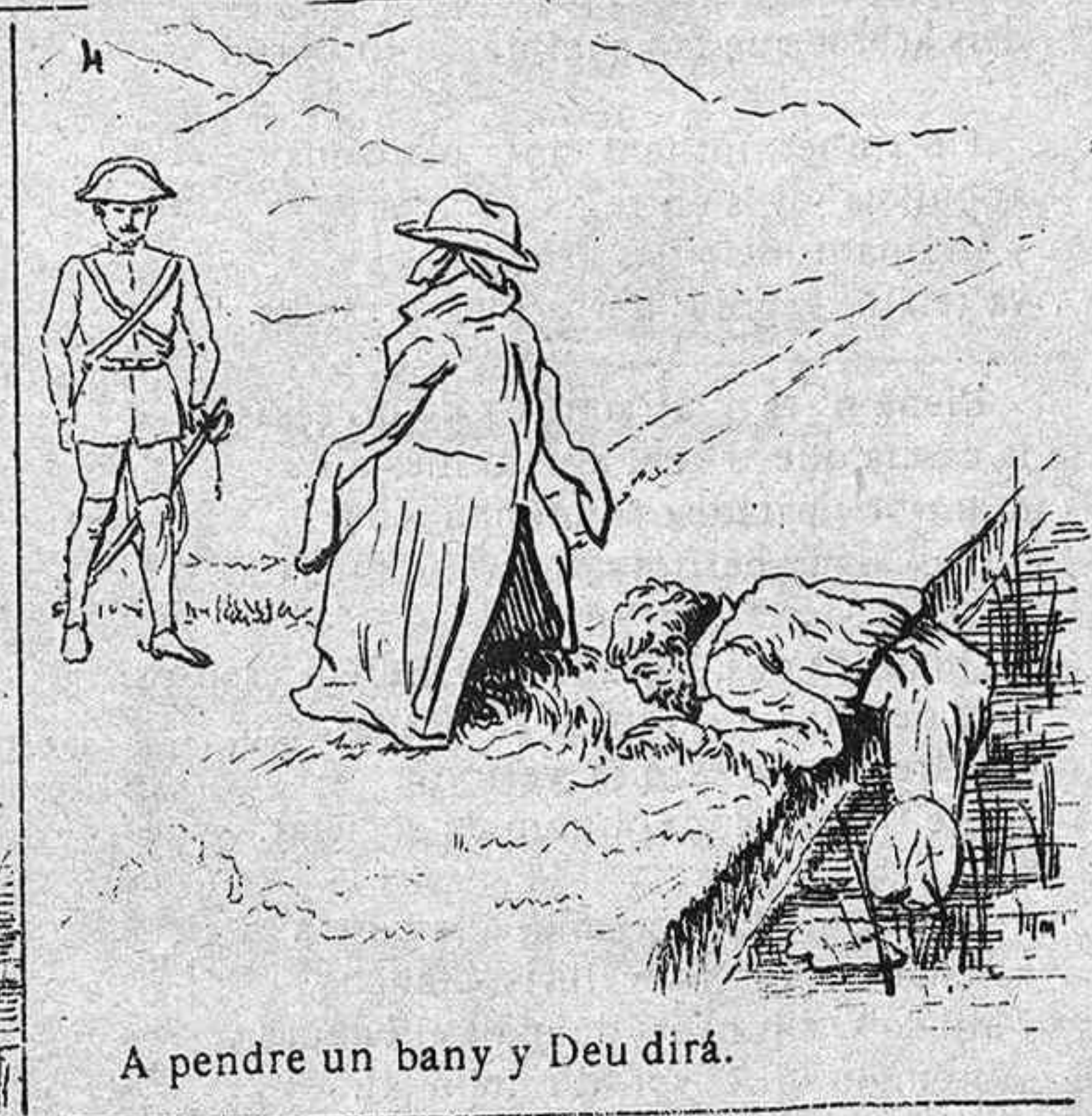
He mort la sogra y ja estich fora de perill.

¡Redeu! los civils.

Aqui de la meva astucia.

A pendre un bany y Deu dirá.

Crei que era el matador de la suegra y es un espanta pájaros.

M' he mullat alló, pero m' he escapat.

H. G. 93

¡Felicitat!

DALT de crespadas rocas que 'l mar banya
y 'ls dòna dolls de perlas y coral,
hi ha una casa mes blanca, vida meva,
qu' escuma de las onas de la mar.

Plena n' es d' atractius y de dolcesas
la caseta qu' aguanta 'l fort rocám;
á sos peus veu la mar: mantell de seda,
rás sobre 'l sostre un cel de satí blau.

Hi ha un hortet molt guarnit, tendra nineta,
de rosas, llessamins y lliris blanchs,
y una vereda y joyosa enredadera
que volteja y fá sombra á un finestral.

Los aucells, cada jorn á trench d' aubada,
ab veus dolsas entonan jolius cants
voltejant joguinosos pel brancatje
dels arbres que fan sombra en lo portal.

Un riuhet, tot fent cinta platejada,
anguileja joyós entre 'ls rocáms,
y entonant melodías armoniosas
va teixint sobre l' herba purs crestalls.

Plena n' es d' atractius y de dolcesas
la caseta que 's veu, al cim mes alt;
es un bell paradís, sol de ma vida,
qu' ab afany per tots dos jo he preparat.

Quan los dos, devant Deu, serém esposos,
jorn de ditxa qu' espero ab desitx gran,
deixarém eixa escória verinosa
á que 'l mon dona 'l nom de societad.

Y anirém, dolsa aymía, á la caseta
voltada de rosers y lliris blanchs,
y allí sols, allunyats de malas llenguas,
sabrém lo que vol dir felicitat.

J. PUIG CASSANYAS.

EPÍGRAMA

Conversant en Pau Ballbé
deya mitj acalorat:

—Mil voltas he demanat
la plassa de campané.

Y vá respondre en Solanas
que la conversa seguía:

—Donchs á tú t' agradaría
poguer se un *toca campanas*.

J. M. S.

BIBLIOGRAFIA

Lo *Teatro Regional* ha terminat en son últim número la publicació del jugueta en un acte y en vers *Sant Jordi mata l' aranya*, lo qual fou escrit per aposta, per nostre company de Redacció D. A. Guasch Tombas, y estrenat ab extraordinari aplauso lo dia 8 de Maig del any passat en lo teatro Calvo-Vico.

Lo dilluns proxim tindrà lloch en lo Teatro Romea la funció á benefici del estudiós actor genérich de la companyia Sr. Llano, qui la dedica á la Prempsa barcelonina.

Lo programa escullit per dit senyor es lo mes á proposit pera proporcionar al públich una vetllada de las mes divertidas. A mes de posarse en escena la preciosa comedia en 2 actes de Arnau *La pubilla del Valles*, lo monólech *La noche antes* y 'l popular quadro de costums *Qui... compra maduixas?*, se efectuará l' estreno de la humorada inverossímil *Pintura fi de sigle*, arreglada á la escena catalana per nostres estimats companys Srs. Dalmases Gil y Guasch Tombas, la qual será desempenyada per la aplaudida actriu Sra. Parrenyo y y 'ls primers espasas Capdevila y Goula.

Sembla que á la fi ha sigut pres aquell mestre que fa temps s' entreten á dar cops de puny á las senyoras que trova pel carrer en estat interessant.

Be.... quan temps n' estará de pres?

A Málaga un pobre home va ser pres per donar certs crits subversius pel carrer.

Al preguntarli perque havia fet alló, va contestar que perque lo duhessin á la presó, ja que allí al menos menjaria ranxo.

¡Cómo está la sociedad!

Los propietaris 's queixan de que la contribució territorial pagui á Barcelona passo del sis per cent mes que á Madrit.

Jo trovo que no tenen rahó.

Que vagin á edificar allá.

Oy, Sr. Gamazo?

En un ball de raspas del carrer de Consell de Cent, hi ha disputas.

S' hi presenta un Sánchez; un dels contricants al véurel li dispara una pistola sense lograr ferirlo; lo Sánchez s' enfutisma y comensa á repartir sablassos omplint de morts y ferits... no, no va ser tant; fent saltar la orella, ó poch menos, d' una noya.

Se m' ha contat qu' un cabo que correuá al lloch de las disputas, va dir al seu subordinat, parodiant uns versos de la Passió.

Torna á posá 'l sabre Sánchez,
á son lloch acostumat;
perque qui fereix ab sabre
ab sabre será nafrat.

L' eclipse anunciat pel diumenje á la tarde, se 'n devía descuydar y va fer quedá malament als astrónomos.

Hagués sigut algun eclipse de rellotjes ó roba dels terrats no hauria fallat.

Hasta sense anunciarho.

Pera dissapte pròxim s' anuncia en lo Circo Espanyol l'estreno de la comedia en 2 actes original de nostre apreciat company de Redacció, D. Joseph Barbany (a) Pepet del Carril, titulada *Los papers del auca*.

Com aquest estreno anirà precedit del magnífich drama *Mar y Cel*, no es difícil augurar una *soberbia* entrada ab motiu de tan extraordinaria funció.

Un dia de la setmana passada los Srs. Ferratér y Sucre, concejals de la vehina vila de Gracia, van donar una sessió de *pugilato* emportantse 'ls *pinxots* mes sechs lo segon de dits senyors, qui, segons paraulas del seu contrincant, es traïdor á la República.

Prescindint de si foren aquets ó altres los motius qu' induhiren al Sr. Ferrater á estomacar al seu company de Consistori, sempre podrà dir:

¡Qu' es dols pegar á un home de sucre.

En las columnas del nostre apreciat colega *Lo Teatro Regional* s' ha obert una suscripció per iniciativa de la Societat *Lo Niu Guerrer* destinada á millorar la deplorable situació del abans aplaudidíssim baritono cómich D. Eduard Mollá y que actualment se trova en situació molt afflictiva.

No duptém pas que *Lo Teatro Regional* 's veurá secundat per los bons sentiments del públich de Barcelona.

Ditxas y Desditxas

DITXÓS es aquell qu' estima y es estimat.

Ditxosos los qu' á sa aymada poden besar.

Ditxós aquell qu' en un cotxe va repapat.

Ditxosos los que se 'n entran á un restaurant.

Ditxós aquell que sols pensa en passejar.

Ditxosos los que no tenen cap mal de cap.

Ditxós aquell que quan juga ne surt guanyant.

Ditxosos los que (per ganga) son concejals.

Mes ¡ay! desditxat lo pobre qu' aficionat escriu versos pe 'ls periódichs /sens guanyá un ral!

(No 's creguin que jo m' hi conti ab aquets tals, perque jo no faig pas versos: faig disbarats.

Y ademès que may me faltan ¡vuyt ò deu rals!

SALVADOR BONAVÍA.

Lo mosquit y 'l rat-penat

FÁULA

A un mosquit un rat-penat,
Ab feresa perseguia,
Y quan casi be 'l tenia
Lo mosquit digué espantat:
—Rat-penat no 'm fassis ré
Puig qu' á tu res jo t' hi fet;
Ves y deixem donchs quiet.
Y 'l rat-penat responguè;
Vosté igual que jo de nit
Surt, distintas cosas fent,
Puig la sanch s' está bevent
Del que tranquil resta al llit,
En tant, que jo protector
Son só amorós proteijeixo,
Y mossego, rompo, esqueixo
Tot bitxo molestador.
Per lo tant ara ja ho sab...
De prompte 'l mosquit s' escapa...
Mes lo rat-penat l' atrapa
Y d' un mós li aixafa 'l cap.
Al critich impertinent
Lo mosquit he comparat,
May li falta un rat-penat
Pera darli un escarment.

AMADEO PUNSODA.

Secció Marítima

Ha deixat l' astillero lo nou navío de tres pals *Or capitá Guitarra* ab rumbo á Sant Francisco de California, dantli cassa encara no ha levat anclas, lo *Brit-bark Renaixenso* de la casa armadora *Lliga Cama y C.^a*

Per ara los projectils de *cotó d' orella* del *Brit-bark* no han fet mes que dá mes ínfulas á la marxa del navio

Telegramas

Berlín, 19, 8 matí.—De l' observatori imperial diu-heu que l' eclipse anunciat pera lo passat diumenje han resultat únicament quatre grans de verola borda á la cara del Sol.

FLACH MARION.

París, 19, id.—¡Ay noys! preparéu las esquenas que ja s' acosta 'l dia del meu debut.

PRIMER DE MAIG.

CORRESPONDENCIA

Anirá algo de P. Colomer, Ramón de Masquefa, Manel del Tranvia, J. Oliveras, J. Tarré, Bonavía, Lluís Salvador-J. Miralles, J. Pujadas, Palau y Casademunt.

Tot lo demés ha... volat, anant á parar al cove de la *inva, lidés*.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »
» atrassat.	0'20 »

PRIMER DE MAIG

—Llucia s' acosta lo nostre dia... demana.
 —Que 'ns casém.
 —Noya... ho fas massa fort!

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Ma primera es negació,
 ma segona es consonant,
 es article la tercera
 y la tot interessant.

A. PALAU.

ANÀGRAMA

Per lo dia de Nadal
 en Total, lo meu nebot,
 me va regalar un tot
 que li costá vintiu ral.

BERNABÉ LLORENS.

SINONIMIA

Pel carrer del Hospital
 A la Tot vaig veure un dia
 Que en sas blanques mans tenia
 Una bonica total.

UN ESTUDIANT DE MEDICINA.

TRENCA-CAPS

A..I.I.A

Sustituhir los punts per consonants
 de manera que dongui per resultat un
 nom de dona.

F. GARCÍA A.

GEROGLIFICH

X C R

O N I

KKKI

24 MARS

RI

J. NARUD.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—Ca-no-a.

Ters de sílabas.—TO MA SA.

MA NI LA.

SA LA DO.

Anàgrama.—Cabra—Barca.

Trenca-caps.—Sant Feliu de Guixols.

Geroglífich.—Com mes un te mes vol.

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

RIBERA Y ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan á preus reduhidissims y ab la major promptitut, tota classe de impresos com son targetas, facturas, memorandums, sobres, membrets, etc. etc.
 També se trobará un assortit inmens de cromos propís per' anuncis industrials, menús, programmas, etc., etc.
 Gran especialitat en carnets pera reunions y societats.